

[Telt házas felolvasóestet tartott](#) múlt héten a G. Caféban, utána beszélgettünk fociról, matematikáról és irodalomról [Esterházy Péter](#) rel.

Fiatalkorában aktívan futballozott, testvére, Esterházy Márton pedig az egyik legjobb válogatott labdarúgó volt a nyolcvanas években. Mikor nézett utoljára focimeccset? Milyen a viszonya most a focival?

Tegnapelőtt éjjel Kolozsváron néztem a Bajnokok Ligája-összefoglalókat. Nem szenvedéllyel nézem már a focit. A rendes szurkoló azért nézi, mert van csapata, az játsszon jól, pontosabban, akárhogy, csak nyerjen.

Nekem nincs már csapatom, de például azt az egészen elképesztő futballt, amelyet a Barcelona játszik, nagyon tudom nézni, mert olyan játékot játszanak, ami számomra ismeretlen. Elképesztő, mennyit változott a játék a hetvenes-nyolcvanas évek óta.

Az egész szenvedélynélküliséghez persze a magyar futball állapota is hozzátartozik. Önkínzó módon a holland-magyar meccset is megnéztem, mert a válogatott meccsek megtekintése

reflexből bennem maradt, de rossz néző lettem.

A matematika hogy maradt meg önben?

Elvégeztem az ELTE matematikus szakát, de nem lettem matematikus. Viszont sok mindent köszönhetek a matematikának. Azt például, hogy találkoztam igazán okos emberekkel. Nagy élmény. Ez egy olyan világ, ami tiszta, kiismerhető.

Egyrészt megmaradt egy szótár, tudom azt, hogy mit jelent egy függvény, tudok olyan címet adni, hogy *Rubens és a nemeuklidészi asszonyok* és ezen értek is valamit. Tudok tudománytörténetet olvasni, megértem a problémákat egy bizonyos szintig.

Nagyon érdekes a tudománytörténetnek a mozgása, mert párhuzamokat mutat az irodalom vagy a művészetek mozgásaival. Azt szoktam mondani, hogy viszonylag intelligensen nem értek egy szót sem. Szóval hogy valamelyest értem, hogy mit nem értek.

Fotók: Csedő Attila

A kritikus foglalkozik egy héten át napi másfél vagy két órát ezzel, én meg egész évben napi nyolcat – mondta korábban. Hogyan viszonyul a kritikához?

Alapvetően van egy nem ellenséges beállítódásom, habár ez a mondat nem azt mutatja. A

kritika szuverénitását tisztelem. A kritika azt mutatja, hogy hogyan jelenik meg a könyvem: nekem van egy elgondolásom arról, hogy mit csináltam és a kritikákból is felrajzolódik egy kép.

Tanulságos akkor is, ha számárságnak, igazságtalannak, méltánytalannak gondolja az ember. Nem akarom azt mondani, hogy nem érdekel a kritika, nem is hiszem el másoknak sem, ha ezt mondják.

Az ember mindenből próbál tanulni, egy kritika fel tudja hívni a figyelmet arra, amire az ember nem is gondolt, de talán a szövege igen. A legfájóbb kritika a kritikanélküliség, a magyar irodalomban ez nem ritka, sok munka marad észrevétlen, például a fiataloké. Könnyebb ma megjelentetni valamit, megjelenik, de nem látszik.

Egy este Esterházyval

"Ha ma Ady élne, akkor rappelne, érdekelnék az új dolgok és laptoppal mászkálna a nők után" - állítja az író akire csak egy nő gerjed, az pedig egy mikrofon. Megtudhatod, mit is akar ez jelenteni, ha elolvasod [az irodalmi estről készült beszámolómat](#) is.

A kortárs magyar irodalom megítélése milyen Nyugat-Európában? Több magyar író munkáit lefordítják ma?

Az a lényeges változás, hogy egyáltalán látnak valamit. 1980 előtt, ha például a cseh irodalmat vesszük, ott volt klasszikusnak a Svejk, illetve a sztárok, Kundera és Hrabal. A lengyelektől nagy európai klasszikusnak számít Gombrowicz, Nobel-díjasaik vannak.

A magyar irodalomról viszont nem nagyon tudtak, esetleg Petőfi Sándorról, s ha egy-egy teljesítményt ismertek is, mint a Déry Tiborét, a nyolcvanas évek elején a Konrád Györgyét vagy a Németh Lászlóét, Szabó Magdáét, nem kapcsolták őket össze.

Azáltal, hogy Márai Sándornak világsikere lett, hogy Kertész Imre Nobel-díjat kapott, satöbbi, lett az irodalmunknak környezete, tehát ha most lefordítanak valakit, akkor az ebbe a térbe érkezik. Időnként tehát nekünk, kortárs íróknak a klasszikusok segítenek, máskor meg fordítva, mi nekik.

Országunként változik a helyzet, például a németek nyitottabbak, figyelmesebbek, mint mások. Mit gondol, az angoloknál megjelenő száz irodalmi műből hány fordítás?

Hát úgy harminc százaléka?

Három. Százból két-három mű, ebben az összes német, francia, magyar, mindenki benne van. Akkor mi az esélye egy magyar könyvnek az angol piacon? Amit mondott, az a német arány, a harminc-negyven. Mi is nagyon befogadóak vagyunk, tehát a magyaroknál is ennyi lehet körülbelül.

Az új technikai eszközök mennyire segítik azt, hogy eljusson a szépirodalom az

olvasóhoz?

Azt gondolom, hogy technikája válogatja, segíti is, gátolja is. Számítógépen nem lehet rendesen olvasni, csupán információt lehet szerezni. Az e-bookot egyszer kipróbáltam egy félórát, az rendes olvasás, az biztos segíti.

Egy korábbi interjúban azt kérdezték öntől, hogy mennyit olvas, azt válaszolta, hogy „olvasok, mint az állat”, ezt nyilván úgy értette, hogy sokat. Miket olvas mostanában, kortársakat, klasszikusokat?

Van egy reggeli kezdő olvasás, ebben a legjobb Arany János. Ez úgy alakult ki, hogy észrevettem, hogy csak azt olvasom, amire szükségem van és az nem jó, tehát legyenek cél nélküli olvasásaim is. Más reggel meditál, mert az a tét, hogy hogyan kerüljön bele a munkájának a terébe. Nekem pedig ez alakult ki, hogy húsz percet olvasok Arany Jánost, Kosztolányit, Adyt, de nem olyant, amire éppen szükségem van.

Viszonylag sokat olvasok, megint olvasom például az Anna Kareninát, de van egy francia író, Jean Echenoz, aki rövid regényeket ír és engem ezek most érdekelnek. Sok könyvet kapok ajándékba, de az is jó, mert olyasmik kerülnek a kezembe, amik másképp nem kerülnének.

Nem tudom, hogy meg tudnék-e szeretni valakit, aki nem olvas. Ja, nem, ez butaság, bárkit meg lehet szeretni. Ha az embernek szerencséje van.